

Sammanfattning

Ett komplext nätverkssamhälle medför ökande behov av samtal som kan bidra till kunskapsgenerering. För att underlätta möjligheten att samtala om samtal på ett handlingsinriktat sätt beskrivs skillnader mellan olika sorters arrangerade samtalsaktiviteter och de förutsättningar vad gäller design och sätt att medverka som blir konstruktiva eller hindrande givet olika syften.

Samtalsaktiviteterna har sin upprinnelse inom den mänskliga praktiken och erfarenheten: sådant som vi människor skapar tillsammans och därför också har möjlighet att påverka genom samtal.

De skilda funktioner som olika samtal kan ha, kräver olika insatser av den som initierar samtalet, liksom av övriga medverkande. Eftersom det sätt att medverka som gör en viss typ av samtal konstruktiva kan få motsatt effekt i andra sorters samtal, går det inte alltid att kombinera olika funktioner i ett och samma samtal. Är det inte klart redan från början vad tanken med aktiviteten är blir det också svårt att bidra på ett bra sätt. Samtal som utgår från initiativtagarens behov att tillsammans med andra komma vidare i sina resonemang om en viktig sakfråga förutsätter annan design och medverkan än övriga samtal.

Samtal blir som de blir för att vi som medverkar i dem gör som vi gör och säger som vi säger. Varje enskilt samtal bidrar också till att påverka förutsättningarna för alla andra samtal. Det innebär att varje medverkande i varje samtal också har ett ansvar för att andra samtal ska kunna bli meningsfulla.

Nyckelord: Samtal, mening, komplexitet, handlingsperspektiv, samtalsdesign, kunskapsgenerering, ansvar.

Sammanfattning

Utgångspunkten för särskiljandet av samtalssyften är att ett komplext nätverkssamhälle medför ett ökande behov av samtal som kan bidra till kunskapsgenerering. Särskiljningen av olika samtalsyften avser arrangerade samtal om den mänskliga praktiken och erfarenheten, sådant som vi människor skapat tillsammans och därför också har möjlighet att påverka genom samtal. Genom att beskriva skillnader mellan olika sorters samtal och därigenom också tydliggöra vilka sätt att designa samtal och vilka sätt att medverka som blir konstruktiva eller hindrande givet olika syften, är avsikten att underlätta möjligheten att samtala om samtal på ett handlingsinriktat sätt. Särskiljningen är en slags funktionsanalys av olika samtalssyftestyper.

De skilda funktioner som olika samtal kan ha kräver olika insatser av den som arrangerar och leder samtalet, liksom av de övriga medverkande. Skillnaderna avgör också hur samtalets värde bedöms, såväl medan samtalet pågår som för bedömningen av samtalets resultat. Eftersom det sätt att medverka som gör en viss typ av samtal konstruktivt, kan få motsatt effekt i en annan sorts samtal, går det heller inte alltid att kombinera olika funktioner i ett och samma samtal. Det blir också svårt för alla medverkande att bidra på ett bra sätt om det inte är klart redan från början vad tanken med aktiviteten är. Samtal som utgår från arrangörens behov att tillsammans med andra komma vidare i sina resonemang om en viktig sakfråga förutsätter annan design och medverkan än övriga samtal. Sådana samtal ställer större krav på tid för samtal, arrangörens förberedelser och efterarbete och inte minst vilka som kan medverka så att det också kan bli möjligt att generera ny kunskap.

Samtal blir som de blir för att vi som medverkar i dem gör som vi gör. Varje enskilt samtal bidrar också till att påverka förutsättningarna för alla andra samtal. Det innebär att varje medverkande i varje samtal också har ett ansvar för att andra samtal ska kunna bli meningsfulla.

Nyckelord: Samtal, mening, komplexitet, funktionsanalys, handlingsperspektiv, samtalsdesign, kunskapsgenerering, ansvar.